

קרוב השם

הרחבת הדעת והתעלות רוחנית

● עפ"י תורת הצדיקים ●

שיעורי בית המדרש 'קרוב השם'
שנמסרו מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א

גליון מיוחד
יום הכיפורים

● בראשית דברים

\\ ברכת הבנים

ילדים, ילדים!

להתארגן בזריזות, להחליף נעליים, מי רוצה
שאבא יברך אותו?

חיים, דודי, אפרת, יוסי, אבא כבר מחכה...

אבא עומד בסלון, לבוש קיטל, עטוף בטלית.

דודי ניגש הראשון.

הוא לבוש בבגדי חג, סומק של התרגשות על
לחיו. הלב יוצא אליו.

הוא מתקרב, מרכין ראש, ואבא מניח שתי
ידיים אוהבות על ראשו.

אימא עומדת בצד דומעת.

"ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה..."

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמיים, שייתן
בלבך אהבתו ויראתו... ויהי חשקך בתורה
ובמצוות...

קולו של אבא נשנק.

ייתן לך בנים ובנות צדיקים וצדיקות...
ותכתב ותחתם לחיים טובים וארוכים, אמן".

מסע בזמן

תארו לעצמכם שהייתה ברשותנו מכונת זמן,
והיינו יכולים לשוב אחורה לתקופות קדומות... אז
זהו, שיש לנו אחת כזו!

התוועדות

הכנה ליום כיפור

3

ידידי ותשובה

המושג ועומקו

מושגים ונושאים בקבלה וחסידות

9

לחיי העולם הבא

ביום כיפור בני עולם הבא אנו - נקודות אור
מעניינו הפנימי של היום הקדוש

ענייני דיומא

הפנימי והנסתר שבלוח השנה

10

כיסופים

פשוט לחיות עם השם

י"ל ע"י 'כיסופים'
חבוקק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1

לכל עניני הגליון-

הערות והארות, נקודות הפצה וכד'

ניתן ליצור קשר

בפל: 054-853-7200

או במייל: gmail.com@26karov

ההרשמה לקבלת הגליון במייל בכתובת

k6646201@gmail.com

קו כיסופים

שיעורי בית המדרש
וקבלת עדכונים שוטפים

02-664-6201

ניתן להאזין לשיעורים
גם במערכת 'קול השון'

073-371-8329

***

חדש!!
השיעורים החדשים
מתערכים
בשלושה 1 < 2

זמני השיעורים הקבועים

של המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א:

ימי רביעי

ללכת עם תורה - תורה ט"א (בשעה 20:30)

החצר האחורית (בשעה 21:30)

משב' מרגלית

רחוב הר' יצחק שמידמן 22 הר השלום בני ברק

מוצ"ש

סעודת מלוה מלכה

הסודות והרמזים שמאחורי המעשיות

בית הכנסת 'אנשי הצדיק'

רח' אבא שאול חפציבה בית שמש

נט"י בשעה 22:00

***

שינויים בזמני ומיקום השיעורים

מתעדכנים בקו כיסופים 02-664-6201

בראשית דברים / המשך \\ ברכת הבנים

<<<

בשעה שחמה נוטה אל פאתי מערב,
ותחושה של לובן וזוהר שוררים על
פני תבל.

לפרוש לכמה רגעים, חדר לפנים
מחדר.

להניח את ידם על הראש של עצמם
ולברך:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמיים,
שבשנה הקרובה אוכל סוף סוף
לגלות את הרצון האמיתי שלי,
להוציאו מן הכוח אל הפועל. ואזכה
לחדש נעוריי הימים שהלכתי
בחושך...

ואז ללחוש לעצמם חרש, ישר לתוך
הלב:

ילד טוב ומקסים אתה. אני יודע.

אתה כל כך משתדל להתנהג יפה...

בוודאי שאני מוחל לך, על כל מה
שעשית במשך השנה.

ילד אהוב שלי...

ומנהג טוב ונכון הוא זה.

והנהגה כן תבוא עליו ברכה.

אמן.

דודי מרים את פניו אל אבא.
העיניים שלו נוצצות במין תערובת
של מבוכה והתרגשות:

אבא, אני מבקש סליחה על כל מה
שעשיתי לך במשך השנה. אם לא
הקשבתי לך או התחצפתי...

אבא מחייך. העיניים שלו גם הן
מבריקות.

הוא מנסה להיזכר על מה דודי שלו
מדבר. האם הוא הכעיס אותו פעם?
ציער אותו?

ברגעים הקסומים הללו הוא לא
זוכר כלום... רואה רק את
העיניים התמימות של דודי
תלויות בו.

הוא מנשק את דודי ולוחש לו
לתוך האוזן:

דודי שלי, אתה ילד טוב ומקסים
כל כך, אני יודע כמה אתה משתדל
להתנהג יפה. כמובן שאני סולח לך
ילד אהוב שלי...

ושוב נשיקה מצלצלת על הלחי.

*

גמר חתימה טובה

וכבר נהגו יהודים כשרים,

העורך

בעלות צללי ערב יום הכיפורים.

מסע בזמן

תארו לעצמכם שהייתה ברשותנו מכונת זמן, והיינו יכולים לשוב אחורה לתקופות קדומות... אז זהו, שיש לנו אחת כזו!

ממה אנו נטהרים? כמובן מהחטאים והעוונות. אולם בהקשר הזה יש נקודה שאינה מספיק ברורה, והיא גורמת לפעמים לקצת בלבול.

נשאל את זה בצורה פשוטה:

עם מה אנו אמורים להזדהות ביום כיפורים, עם העובדה שאנו חוטאים או עם העובדה שאנו טהורים?

מצד אחד אנו מתנהגים ביום זה בגינוני טהרה ורוחניות.

מתנהגים כמלאכים, לא אוכלים ולא שותים, מתנזרים מכל קשר עם הגשמיות, הולכים יחפים ולבושים בבגדי לבן.

ובכלל, המושג לובן קשור במיוחד ליום כיפור. הלבנוניות מתבטאת בו בכמה פנים ואופנים. והלובן משויך תמיד לטהרה, לנקיות, למקום הקדמוני שלנו, לפני כל הזיופים, הטעויות, העיוותים והחטאים.

אך מצד שני, במשך כל היום הזה, אנו חוזרים ומצהירים על כך שאנו חוטאים ופושעים, מלאי עוון ולכלוך.

ונשאלת השאלה מה התחושה אליה אנו אמורים להתחבר ביום כיפור, לתחושת הטהרה והנקיות, או לתחושת האשמה והלכלוך?

נחנו הולכים ומתקרבים אל יום הכיפורים, היום הקדוש בשנה. יום שבו לב כל יהודי מתעורר, כל אחד על פי דרכו, קרובים ורחוקים, למעלה מסעם ודעת.

את יום הכיפורים הראשון קיבלנו כרפואה ותיקון לחטא העגל.

אחרי גילוי האלוקות הגדול בהיסטוריה במעמד קבלת התורה בהר סיני, עם ישראל נפל לשפל המדרגה בחטא העגל, ונוצר כביכול משבר אמון חמור מאוד בין ישראל לאביהם שבשמיים.

משה רבינו התחנן לפני הקב"ה וביקש עבורנו סליחה, והצליח לפעול מחילה וכפרה - 'ויאמר ה' סלחתי כדברך'.

ביום הזה קיבלו בני ישראל את האמירה שמצילה את הנצחיות שלהם: 'סלחתי כדברך', והוא נקבע לדורות כיום סליחה ומחילה, וכל שנה אנו חוזרים בו מחדש למקום הזה של הכפרה.

לובן או לכלוך

ביום הכיפורים אנחנו עוסקים בכפרה והיטהרות. זו הכותרת של יום הכיפורים - טהרה.

התשובה לכך פשוטה ביותר, אולם ראוי להקדים לה כמה מילים.

עבר הווה ועתיד

כולנו יודעים שהזמן מחולק לשלושה מימדים: עבר הווה ועתיד. אולם המציאות עצמה מסונכרנת עם מימד אחד בלבד - עם ההווה.

העבר אין והעתיד עדיין - העבר כבר היה, הוא קיים כרגע רק בזיכרון. העתיד עדיין לא נברא. מה שקיים באמת במציאות, זהו רק ההווה.

ההווה אמנם מורכב מהשלכות של אירועים שהתרחשו בעבר, ובאותה מידה הוא גם משליך על מה שיקרה בעתיד.

אולם מה שקיים בפועל זה רק ההווה.

אפשר לפעול בהווה ולהשפיע גם על העתיד, או להיות מושפע מהעבר, אך הפעולה עצמה נפעלת תמיד רק בהווה.

שווה לעצור ולהתבונן בעיקרון הזה, כי למרות שהוא כל כך פשוט והגיוני, הוא לא נמצא בתפיסה הפשוטה והרגילה שלנו.

אם נבדוק את עצמנו נגלה שרוב הדברים שבהם הראש שלנו עסוק בהווה הם אירועי וזיכרונות מהעבר או תכניות ודמיונות על העתיד.

העבר והעתיד נוגסים הרבה מההווה שלנו.

ובמילים אחרות, חלק ניכר מחיינו אנו לא חווים במציאות, אלא בראש שלנו בלבד. דואגים, מאוכזבים, מתכננים, מתחרטים, וכן הלאה - כל זה קיים רק בראש שלנו. לא במציאות.

שיויתי ה' לנגדי

גם התורה מדברת אתנו ומצווה אותנו בעיקר על ההווה.

אין ספור פעמים מוזכרת בתורה המילה היום, כמו למשל: 'אשר אנכי מצווך היום', וכדומה. 'היום' זה שם כללי לכל הווה שהוא.

ובנקודה הזו טמון ההבדל העצום בין אדם שזוכה לחיות חיי יהדות שפויים וזוכה לעשות את רצון השם, לבין אדם מבובל וטרוד שלא מצליח להתרכז ולהתמקד במה שמוטל עליו לעשות עכשיו ברגע זה.

אדם שמצליח לחיות אך ורק בהווה, זוכה ליישוב הדעת מופלא.

בכל רגע נתון הוא יודע מה מוטל עליו לעשות כעת, ואת כל האנרגיה שלו הוא משקיע בכך. במקום שתתבזבז לו כל האנרגיה על תסכולים ממה שלא עשה וחלומות על מה שהוא מתכנן לעשות.

אדם כזה גם מצליח להתאושש ביתר קלות מנפילות. כי העובדה שמוטל עליו לחזור בתשובה לא מונעת ממנו להמשיך ולעשות את המצוות והתפקידים שעליו לבצע כעת. במצב הזה.

וזה עיקר עבודת האדם בעולמו - לעבוד את ה' יתברך בהווה. במציאות.

לבדוק בכל פעם מה ה' יתברך רוצה ממנו כעת.

עבודה זו נקראת: 'שיויתי ה' לנגדי תמיד' - בכל מצב ובכל רגע לשוות את מציאות ה' מול העיניים, ולעשות את רצונו ברגע נתון זה. מתוך המציאות.

! התוועדות

שיייתי בעתיד

אך בפסוק נאמר 'שיייתי הוי"ה לנגדי תמיד' - שם הוי"ה משמעותו היה הווה והיה.

הקב"ה לא מוגבל למימד הזמן. אצלו היה הווה ויהיה שווים, והוא נוכח בכל חלקי הזמן.

אולם האדם כאמור חי ופועל בהווה בלבד. הוא מסוגל לזכור את העבר ולחשוב על העתיד, אך לא לפעול בהם.

ולמרות זאת, יש יכולת ביד האדם המוגבל לקיים 'שיייתי ה' לנגדי תמיד'. גם ביחס לעבר ולעתיד.

וכאן נכנסים לתמונה עוד שני חלקים ביהדות ובמציאות של האדם בעולם, שמתייחסים לעבר ולעתיד.

לגבי העתיד, יש לנו את מצוות התפילה, שעיקרה מכוון אל העתיד להיות.

חז"ל אומרים: 'הצועק לשעבר הרי זו תפילת שוא'. אין מה להתפלל על מה שכבר היה וחלף, התפילה תמיד מכוונת אל מה שעדיין לא התרחש.

התפקיד שלנו ביחס לעתיד הוא להתפלל עליו, ובזה כלול גם חלק הרצון. כלומר, לרצות ולהשתוקק לתכליות עתידיות טובות ולבקש להשיג אותן.

כך אנו מקיימים 'שיייתי' ביחס לעתיד - מכניסים את כל הרצונות שלנו, השאיפות, הדאגות והפחדים, בתוך התפילה.

שיייתי בעבר

והאופן לקיים 'שיייתי ה' לנגדי' ביחס לעבר הוא באמצעות מצוות התשובה.

תשובה קדמה לעולם, והיא למעלה מהזמן, ולכן היא האופציה היחידה שלנו לחזור לאירועי העבר שכבר חלפו ואינם, ולתקן אותם.

הרי אם נתבונן בדבר, כוח התשובה הוא פלא וחיידוש עצום. הלא מה שהיה כבר היה, ואיך ניתן לתקן מציאות שכבר אינה קיימת?

היכן הם כל הפעולות שעשינו, הדיבורים שהוצאנו מפינו, המחשבות שחשבנו? הרי הם אינם. כיצד ניתן לתקן אותם?

זה הכוח המופלא של התשובה - כשאדם עושה תשובה, הוא באמת יכול להחיות את העבר ולפעול בו.

וזה סוג 'שיייתי ה' לנגדי' בדיעבד.

מה הכוונה?

יש מצב של לכתחילה. כשאדם בודק ושואל בכל רגע מחייו מה רצון השם ממנו כעת. מה עליו לעשות, כיצד עליו להתנהג, והאם מה שהוא רוצה לעשות מוצא חן בעיני ה' יתברך.

זה 'שיייתי' ביחס ההווה, וזו הנהגה של לכתחילה - ככה צריכים להיראות החיים של כל יהודי מלכתחילה.

חטאתי נגדי תמיד

אבל יש עוד סוג של 'שיייתי'. עוד משהו שצריך לשוות לנגד העיניים תמיד, והוא מתייחס לעבר.

על אותו משקל של דברי דוד המלך: 'שיייתי ה' לנגדי תמיד', הוא אמר על עוד משהו שעומד כנגדו תמיד: 'חטאתי נגדי תמיד'.

כלומר שני דברים עמדו מול עיניו תמיד, ה' נגדו תמיד, וחטאתו נגדו תמיד.

האם יש קשר ביניהם? לכאורה לא רק שאין קשר, אלא שזה נשמע כמו שני דברים סותרים - ה' יתברך וחטאי האדם.

וזה מזכיר מאוד את השאלה בה פתחנו, ביחס להזדהות הכפולה שאנו מצויים בה ביום כיפור.

מצד אחד ביום הכיפורים יש לנו הרגשה של נוכח פני השם, בטהרה ונקיות בדרגה הגבוהה ביותר, כמלאכי השרת. ומצד שני, אנו לא חדלים מלהזכיר את החטאים והעוונות שלנו ולהתוודות עליהם.

וההסבר הוא, שלא רק שזה לא סתירה, אלא שני המהלכים הללו פועלים יחד.

בדיוק כפי שבהיסטוריה, יום הכיפורים נוצר מתוך חטא העגל, בעקבות המחילה סליחה וכפרה שמשה רבנו פעל אצל הקב"ה.

כך גם ברמת הפרט, כל אדם יכול לחצוב ולייצר את קרבת השם שלו, את ה'שיוויוני' ה' לנגד' שלו, מתוך ההתבוננות והעמדת החטאים שלו לנגד עיניו.

מהות החטא

כמובן שאנחנו לא בדרגה של דוד המלך. הוא היה מסוגל לשוות מול עיניו את חטאיו ולא ליפול לעצבות וייאוש. ואנחנו אם נעסוק כל הזמן בכישלונות ובמעידות שלנו זה רק יגרום לנו לריחוק במקום לקירוב.

אבל מידי פעם, ובפרט ביום הכיפורים, ראוי שנעסוק בעבודה הזו של 'חטאתי נגדי תמיד' בצורה הנכונה.

כי באמת התכלית של 'חטאתי נגדי תמיד', היא להגיע באמצעותה ל'הוי"ה נגדי תמיד'.

כי בדיוק כמו שצריך לשוות את השם מול העיניים ביחס להווה, ולחשוב עליו ועל רצונו. כך ביחס לעבר, אפשר לשוות את ה' לנגד עינינו באמצעות הכישלון.

כי המשמעות האמיתית של החטא היא שכחת מציאות השם. כמו שדרשו צדיקים שבמילה 'חטא' האות אל"ף לא מורגשת, מפני שכשאדם חוטא הוא לא מרגיש את הקב"ה הנקרא אלופו של עולם.

כלומר, כל מהות החטא היא, שהאדם פועל מתוך תפיסה שהוא יכול לעשות מה שמתחשק לו, ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל.

אילו ידענו והכרנו בצורה ברורה את מציאות השם, לא היינו מסוגלים לחטוא, ולא היה לנו חשק לשום דבר רע.

כעת, אחרי שנה שלימה, עומד האדם ומתבונן אחורנית, ומזכיר את כל מה שהוא לא היה בסדר, וזה מחזיר לו בחזרה לתודעה את ההרגשה במציאות השם.

חיפוש כגמים

הנשמה שלנו נקייה וצלולה כל כך, וכשאנו עושים מעשים מתוך חוסר נקיות, כלומר מתוך תחושת 'אני ואפסי עוד', אנחנו משאירים מין טביעת אצבע גשמית ומלוכלכת על הנשמה הטהורה שלנו, ועל המשקפיים הרוחניים שלנו.

וככל שאנו חוטאים יותר חלילה, כך משתנה לאיטה תפיסת העולם וצלילות המחשבה שלנו. כמו שכבר אמרו חז"ל: 'עבר ושנה נעשה לו כהיתר'. כלומר מרוב שהאדם עושה פעולות כנגד רצון השם, הוא העכיר את הנשמה שלו ואת ההכרה הצלולה במציאות השם, ולאט לאט הוא משתכנע שבאמת הוא יכול לעשות מה שבא לו.

! התוועדות

הפעולה של ההכאה על הלב, היא בעצם הניקוי והטהרה שלו. כשאנו מודים ואומרים: ריבוננו של עולם, כך וכך עשיתי ופגמתי - כל אמירה כזו היא בעצם סוג של 'שיוויתי'.

מדוע? מפני שהיא מחזירה לנו את ההסתכלות הנכונה וההכרה הצלולה במציאות ורצון ה' יתברך.

כי בדיוק כמו שאנו צריכים לשוות את השם לגדננו לכתחילה, ולכוון את רצוננו לרצונו לפני כל מעשה דיבור ומחשבה.

כך ביחס לעבר שבו כבר טעינו ונכשלנו ולא זכרנו את מציאות השם, יש לנו אפשרות לתקן אותו למפרע, על ידי 'חטאתי נגדי תמיד'.

כלומר, על ידי ההכרה בכך שתודעת ה'אני ואפסי' שהיא שורש כל חטא, הביאה אותנו למקומות גרועים ומאוסים. ואילו ההכרה במציאות ה' מרוממת אותנו כל כך ומביאה לנו אור וחיות.

היווכחות

זו כל מהות התשובה והטהרה. שאדם עומד לפני הקב"ה, ואומר: ריבוננו של עולם, אני לא יכול בלעדיך! תראה מה קרה לי. כאן טעיתי וכאן טעיתי. אני רק קצת לא זוכר אותך, ותראה לאיפה אני מתדרדר...

אני לא עוסק בלרדת על עצמי, אלא רק בהיווכחות. אני מסתכל ונוכח לדעת, באמת, שאני לא רוצה בחטאים שעשיתי, ושאני לא מסוגל בלי שאתה עוזר לי.

זה נקרא 'שיוויתי ה' לגנדי תמיד' על ידי 'וחטאתי נגדי תמיד'.

תכלית כל עבודתנו בעולם זה 'שיוויתי ה' לגנדי תמיד' - לשוות את השם מול עינינו.

ואין לך עונש יותר גדול מזה. כי הרי כולנו יודעים, שהעונג והנעימות הכי גדולים שיש לנו, הם כאשר אנו מרגישים וחווים את מציאות ה' יתברך מתוך צלילות ובהירות פנימית.

והחטאים לוקחים מאתנו את הצלילות והנקיות הזו.

הם מטשטשים לנו את התודעה בכל כך הרבה טביעות אצבע של עצמנו, ובמקום להרגיש את ה' יתברך אנו מרגישים רק את החומריות שלנו. זה גורם לנו לתסכול, לייאוש ולבלבול, ובדיוק מזה אנחנו משתוקקים להיטהר ביום כיפור.

וממילא, החיפוש אחר החטאים אינו בשביל לרדת על עצמנו, ולהעניק לנו תעודת פושע. אלא שבאמצעות חשיפת העוונות שלנו, הוידוי והתשובה עליהם, נצליח להסיר עוד שכבה של לכלוך מהנשמה שלנו ולהגיע לנקיות גדולה יותר.

זו הסיבה שצדיקים גדולים ממש חיפשו בעצמם פגמים. זה לא הגיע מתוך נערווען ועצבים חלילה, אלא הם חיפשו כל טעות כדי להשתמש בה, ולחשוף עוד עומק של טהרה.

תגלית חדשה

כשאנו חוזרים בתשובה ומזכירים את חטאינו, כל מעידה יכולה להפוך פתאום לתגלית.

היא מגלה לנו, שאם הקב"ה לא עוזר לנו, אנחנו מגיעים למקומות עכורים וירודים כל כך, היא מזכירה לנו עד כמה בלי סיוע מאבא שבשמיים אנו מועדים לכישלון.

בכל יום רגיל מימות השנה, אם אדם יחשוב על כך יותר מדי הוא עלול ליפול לעצבות וחידלון. אולם ביום הכיפורים יש כוח רוחני אדיר, שמסייע לנו להתרומם לגבהי מרומים דווקא דרך אותם עשרה וידויים, שהם כנגד עשר ספירות, ועשר בחינות ומידות שבנפש.

התוועדות!

רצון ה', מתוך תודעה של יכולת עצמית, יש לי אפשרות לתקן למפרע ביום כיפור הקדוש.

וזה לא דורש הרבה יותר מאשר לקחת את כל מה שהייתי לא בסדר, להציב את זה מול העיניים בלי להתחמק, להסתכל מחדש על כל החריגות שהיו לי, על כל המקומות שבהם סטייתי והשארתי כתם וטביעת אצבע, ופשוט להתבונן.

בשעת מעשה, בהווה, במה הייתה הטעות שלי? בזה שהייתי ממוקד בעצמי ורצונותי ושכחתי מה' יתברך.

לא זכרתי שהקב"ה הוא כל מקור חיותי, לא זכרתי שאני נמצא כאן בשביל להנכיח אותו בעולם הזה, לא זכרתי שהוא היחיד שיכול לספק לי את מה שאני זקוק לו כל כך, שהוא היחיד שיכול להעניק לי סיפוק בחיים, שמחה וחיות.

אז עכשיו אני צריך להזכיר לעצמי מחדש, עד כמה אני באמת לא מסוגל בלעדיו.

ולסיכום, תכלית יום הכיפורים היא להעמיד את עצמנו נוכח פני השם, ואנחנו משתמשים בחטאים כדי להחזיר את הצלילות, לכל אותם רגעים שבהם איבדנו אותה.

זה היופי של יום הכיפורים. הלובן והטהרה יחד עם העיסוק בחטאים.

ההשתמשות החטא בעצמו כנקודת מבט חדשה וצלולה, שתטהר ותעלים כל עוון ופגם מהעבר, מההווה, ובעזרתו יתברך גם מהעתיד.

והעבודה הזו שייכת בכל מימדי הזמן. בין בהווה, בין בעתיד ובין בעבר.

ביחס להווה, העבודה היא לשוות מול העיניים את רצון ה' ולאורו לבדוק מה עלינו לעשות בכל רגע נתון.

ביחס לעתיד, העבודה היא לרצות ולהשתוקק, וכמובן להתפלל ולבקש.

אולם מה קורה אם חלילה נכשלנו והתנהגנו לא בסדר, זה כבר עובר למחלקת העבר, ושם ממתינה לנו עבודת התשובה, שהשיא שלה הוא ביום הכיפורים, שבכוחו לתקן ולטהר למפרע את העבר.

עבודת התשובה שבאמצעותה אנו משווים מול העיניים את הכישלונות והטעויות שלנו, ומכירים עד כמה בלי ההכרה במציאות ה' אין שום משמעות לחיינו. עד כמה אנו באמת זקוקים לו ולא יכולים בלעדיו.

עבודת התשובה

המתנה הכי גדולה בעולם שה' יתברך נתן לנו, היא היכולת שלנו להנכיח אותו כביכול בתוך החיים שלנו.

ניתנה לנו האפשרות, יותר מכל נברא אחר, להביא את הקב"ה לעולם הזה. וגם זה כלול בפסוק 'שיויתי ה' לנגדי' - ביכולתי להנכיח את הקב"ה בחיים שלי, בכל רגע ובכל מצב.

וגם אם פספסתי את ההזדמנות ופעלתי כנגד

ידידי ותשובה

וכאן המקום לציין את התנאי שמדגיש הרמח"ל - הוידוי לא יועיל ואף יזיק מבלי שתצטרף אליו תשובה:

"ובזה תבין כי הוידוי בלי תשובה אינו מועיל כלום, ואדרבא, גורם חזיון למקטרג. וזה, כי עד כאן מועלת הזכרת העוונות, לפי שבכח התשובה אימא מבטלת אותם. אבל מי שמזכיר העוונות ואינו שב, נראה חציפות גדול, ותחת להועיל מזיק הרבה, כי המקטרג הולך לפני הקב"ה לומר, ראה זה - שאחר שחטא בא לפניך בעזות פנים להזכיר עוונותיו ואינו מתבייש מהם, והמידת הדין מתעורר עליו להענישו. והיה יותר טוב אם לא היה אומר כלל, כי לפחות היה נראה שהוא מתבייש מעוונותיו" (קיצור הכוונות להרמח"ל).

הבושה היא מפתח התשובה, שכן רגש הבושה הוא הסמל להופעת אור הבינה.

אדם מתבייש בפני מי שגדול ממנו, וכעת שכוונתנו להזמין את אימא עילאה להתפשט בתוכנו ולסלק כל פגם ומחסום, הבושה הנלווית לוידוי מבטאת את הופעתה של אימא בתוכנו.

מלבד זאת, הבושה היא פניה האחרים של ההשגה, לכל השגה נלווית בושה, המתבייש כביכול נשפך דמו, והדם הוא הנפש והחיות, אפשר לפרש את ההתביישות כשפיכות דמים ואפשר לראות אותה כעירוי דמים.

השב בתשובה לא רק עוזב את מעשיו הרעים, אף גם יוצק לתוכו את עולם התשובה שממלא אותו ברגש החרטה והרצון להימצא במקום אחר לגמרי.

הופעתו של עולם התשובה בנפש פנימה, הוא מעין עירוי דם חדש ובריא בגוף החולה מחטאים ופגמים, הבושה מבטאת את סילוקם של הדמים הישנים ועירויו של הדם החדש.

במהלך עבודת יום הכיפורים אנו מתוודים עשר פעמים.

עשרה וידויים כנגד עשר ספירות, ועשר בחינות שבנפש.

מובן שאין תכליתו של הוידוי להזכיר רשימת עוונות, וכי מה בצע בהזכרתם של מעשים פגומים ומקולקלים?!

יתרה מזו, עצם הזכרת החטא מבלי שמצורפת לכך כוונה פנימית של תשובה, עלול לעורר קטרוגים ואפילו להיחשב חוצפה. הוידוי מוכרח להיות משולב בתשובה, והתשובה היא עניין נפלא, נבארה על פי קיצור הכוונות לרמח"ל:

תשובה היא פעולת קינוח וניקוי, וכמשל 'תבוא אמו ותקנח צואת בנה'. החטאים הם טינופים שנעשו בחוסר דעת על ידי הבנים השובבים, ומי שהולכת אחריהם ומנקה היא אמם.

ובהקבלה אלינו, הכוונה לספירת בינה שהיא האימא העליונה.

הציור הפנימי הוא כזה: הפגמים נוגעים בפרצוף זעיר אנפין שהוא התורה הקדושה, כל חטא ופגם פוגע כביכול בתורה, וכנגד זה באדם המקביל לתורה, בבחינת 'זאת התורה אדם'.

בחטאי האדם פוצע ומטיל מומים בנפשו ובקומתו הרוחנית, ומי שיכולה לרפא כל זאת היא אימא - עולם הבינה.

יום הכיפורים הוא יומה של אימא עילאה, ובכוחה של התשובה היא מתפשטת בתוך פרצוף זעיר אנפין, וכל מקום שיש בו חטא או פגם היא מסלקת אותו מכפרת עליו, וזה הטעם שאנו מתוודים ומזכירים עוונות, כדי להזמין כביכול את אימא אל המקום הפגום, לתקן אותו ולרפא את קלקולו.

לחיי העולם הבא

ביום כיפור בני עולם הבא אנו - נקודות אור
מעניינו הפנימי של היום הקדוש

יום אחד הוא ייודע להשם' (זכריה יד ח).
עובדה זו מלמדת על שייכותם לעולם העתיד
לבוא.

בעולמנו, הזמן מופיע בעיקר בספירה של שבע
- שבוע, שמיטה, יובל. יום אחד הוא בחינת
למעלה מן הזמן.

כאשר הנך מצוי למעלה מן הזמן, אינך כבול
לחוק ההתיישנות השכחה והזניחה. בידך לעשות
תשובה.

מזון המלאכים

חמשת העינויים של יום הכיפורים, מביאים
אותנו להתנזרות מסוגים שונים של תזונה
חומרית.

הסיבה לכך, משום שביום הזה אנו עולים
למעלה ממקומנו וניזונים ממזון רוחני, כמו זה
ממנו מתפרנסים העולמות העליונים.

כמה וכמה דוגמאות יש לנו לעלייה שכרוכה בה
התנתקות ממזון:

משה רבינו בשעה שעלה למרום ושהה שם
ארבעים יום, נאמר עליו 'לחם אבירים אכל
איש', ודרשו חז"ל (יומא עה). 'לחם שמלאכי
השרת ניזונים ממנו'. ממזון זה ניזונו גם בני דור
המדבר באכילת המן (ראה זוהר הקדוש סא:).

תענית יום הכיפורים איננה רק התנזרות - זו
המרת סוג תזונה.

יום הכיפורים אנו נדמים בכל
הליכותינו לדרי מעלה - המלאכים.
לובשים לבן, מתעטפים בטלית גם
בלילה. מתנזרים מאכילה ושתייה,
רחיצה, סיכה ונעיילת סנדל. עומדים בתפילה
ורגלינו רגל ישרה.

הדמיון למלאכים אינו רק סמל, יום הכיפורים
נוטל אותנו בכנפיו ובעצם משנה את מיקומנו.

בני העולם הבא אנחנו.

יום הכיפורים קשור בשמה של ספירת הבינה
מכמה וכמה בחינות.

הבינה קרויה גם 'עולם הבא' וביום הכיפורים
אנו עולים לשם. העלייה אל העולם הבא
הכרחית כדי לאפשר תיקון.

תשובה היא אחת מאותם דברים שבראיתם
קדמה לעולם. לפיכך גם יום הכיפורים יוצא
כביכול ממחזור הזמן ושרוי למעלה ממעגל
הימים, השבועות והחודשים.

משם, מהמקום שקדם לעולם ולא ירד אל מרוץ
הזמן, ניתן לשוב לאחור או לכל נקודת זמן,
ולתקן גם אירועים שחלף זמנם.

יציאתו של יום הכיפורים מתנועת הזמן הרגילה,
מתבטאת בהיותו בן יום אחד בלבד.

שני מועדים אינם בטלים לעתיד לבוא, יום
הכיפורים ופורים. שניהם בני יום אחד, בבחינת

הנדר והתרתו מצויים במהותו של היום הקדוש. כבר הזכרנו שענייניו של היום בספירת הבינה, בספירה זו תלוי הנדר. שם בלבד אף ניתן להתירו.

מורינו האריז"ל מלמד, שהנדר והשבועה הם ספירות בינה ומלכות. נדרים בבינה ושבועות במלכות.

שבועה מלשון שבע, רמז לספירת המלכות השביעית והאחרונה לשבע המידות. הנדר מצוי למעלה משבע הספירות, כמו ספירת הבינה העומדת למעלה מראש כל המידות.

הנדר מפליא פלאות, אדם נוטל חפץ כלשהו שאין לגביו כל איסור או היתר, דבר הרשות, ומחיל עליו איסור מדאורייתא. הוא נודר למשל שלא יאכל מאכל פלוני ו'ממציא' כביכול מצווה חדשה.

יכולת זו אכן מתאפשרת בשל מקומו הנשגב של הנדר.

האיש הנודר נוטל חפץ או מעשה ומרומם אותם לעולם הבינה - עולם הבא, משם ניתן להחיל יחס איסור מדאורייתא. החכם מתיר הנדר נצרך אף הוא לעלות לשם, אל המציאות הקודמת לעולם, ולהתיר את קשרי הנדר.

ביום הכיפורים עולים כלל ישראל אל עולם הנדר, משם הם מבקשים להתיר כל מיני נדרים וקשרים, לבטל דינים ולהשתחרר מכבלי עוונות והרגלים פסולים ומיותרים.

במקביל הם מייחלים שכשם שבבית דין של מטה הותרו נדרים, אף בבית דין של מעלה יותר הנדר, נדר הגלות הפירוד הריחוק. אז ישוב המלך להיכלו. האיש הנודר אל ביתו. יתחדש בעולמנו יחודא שלים בשם כל ישראל.

ממה ניזונים אז? מהבל הפה. ככתוב 'כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם' - חיות האדם מבוססת על מזון חומרי, אך יש מזון למעלה ממנו - 'מוצא פי השם', הבל פה.

חמש התפילות שאנו מתפללים ביום הכיפורים, ממלאים את מקומם של האכילה והשתייה, הסיכה והרחיצה. בתפילתנו אין בפינו אלא הבל פה, והוא המזון הרוחני.

המזון הזה קשור גם לקול שאנו מוציאים בתפילה. 'קול' הוא כינויו של השפע הפנימי, וביום הכיפורים ניזונים משפע פנימי, שפע של מוחין. לפיכך 'עינוי' בגימטריה 'צום' שהיא גם הגימטריה המדויקת של 'קול'.

ביום של תענית, כאשר הגוף מתנזר מתזונה חומרית, הוא ניזון מהמוח. תזונה של מוחין היא תזונה פנימית, ביום הכיפורים ניזונים מפנימיות. זהו גם מזונם של המלאכים.

וכך לשונו הטהור של הרמ"ק המובא בשל"ה:

'יום הכפורים אסור באכילה ובשתייה. סוד הזה הוא, לגלות עליהם עשרה שערי הבינה, והם מצד החדש שבה. והעניין, כי המזון נשפע אל התחתונים מצד החדש כאמרו: 'הזן את העולם כלו בחן ובחסד'. ולהראות שאין המזון היום מהחסד המתגלה שהוא הגשמי, אלא בחסד הנעלם למעלה שהוא מזון הנשמה, ובעשרה שעריה אנו ניזונים - לכך אסור באכילה ושתייה שהוא שפע מתייחס אל המידות התחתונות, אלא שפע העליון הדק, ואנו ניזונים מזו השכינה, כמלאכים בדקות'.

התרת נדרים

כתר קשרו לו ליום הכיפורים בראשו בנוסח התרת הנדרים מרטיט נימי הנפש - 'כל נדרי'.

מנהג זה נשזר בסדרו של יום, לא במקרה ולא כסמך בעלמא.

ב"ה

הציבור הקדוש מוזמן

שימו לב
לשינוי במקום

לשמחת בית השואבה
וסעודת הילולא לכבוד רבינו הקדוש
רבי נחמן מברסלב זיע"א
בליווי כלי זמר תופים ומחולות

שתתקיים בעז"ה

ביום חמישי ב' דחזה"מ סוכות
אור לח"י תשרי

נט"י בשעה 20:30

בבית הכנסת 'נועם הנחל'

רחוב ריש לקיש 3 רמת בית שמש ד' 2

כיסופים

פשוט לחיות עם השם

